

Raporzone

Genel Maliyet ve Envanter Raporu

Kâğıttaki kâr ile kasadaki kâr aynı şey değildir.

Bu kılavuz aradaki farkı göstermek için yazıldı; Mikro kullanan işletmeler için hazırlandı.

Sürüm 1.2 · Temmuz 2026 · raporzone.com

İçindekiler

Bu rapor nedir?	3
Bölüm 1 — Kârınızı sizden gizleyen dört körlük	4
Kayıt körlüğü: defter başka söyler, depo başka	4
Ürün körlüğü: toplam kâr bilinir, kârı kimin getirdiği bilinmez	4
Bekleme körlüğü: rafta duran mal bedava beklemez	5
Yöntem körlüğü: aynı ticaret, iki farklı kâr	5
Bölüm 2 — Altı soru: raporu karara bağlayan rutinler	6
Zararına mı satıyorum?	6
Param rafta mı uyuyor?	6
Kârım gerçek mi, yöntemin gölgesi mi?	7
Defter sahayla aynı mı?	7
Vade, kârımdan ne götürüyor?	8
Karar için ay sonunu mu bekliyorum?	9
Bölüm 3 — İlk oturum: raporu birlikte açıyoruz	10
Tanıdık bir başlık: iki mod, tek rapor	10
Beş kart, beş cümle	11
İlk ürününüzü arayın	12
Satırı okumak: tablo ve fark rozetleri	12
Kuralları bir kez, birlikte ayarlayın	14
Bir stokun hikâyesi: Maliyet Analizi	16
Oturumu kapatırken: raporu yanınıza alın	17
Raporu hayata geçirmek: ilk 30 gün	18
Rutin Kartı	19
Ek — Sütunlar ne anlatır?	20
Dürüst sınırlar	21
Son söz	21
Kaynakça	22

Bu rapor nedir?

Genel Maliyet ve Envanter Raporu, Mikro'daki Genel Maliyet ve Envanter Raporu (014320) ekranının Raporzone'daki karşılığıdır. Taşıdığınız her stok için dönem başı değerini, giren ve çıkan malı, satılan malın maliyetini, kârı, iadeleri, vade sürelerini ve depoda bekleme sürelerini tek ekranda yan yana koyar. Raporzone'un bütün uygulamalarında (masaüstü, web, tablet ve telefon) aynı rapordur ve her çalıştırıldığında Mikro verinizin güncel hâinden hesaplanır.

Raporun iki modu vardır ve ikisi de aynı ekranda yaşar:

- **Mikro modu** — Mikro'nuzdaki 014320 raporunun birebir kopyasıdır (bugün FIFO maliyet hesap şekli için doğrulanmıştır; ayrıntı "Dürüst sınırlar" bölümünde). Mutabakat ve alışılmış görünüm için bu modu kullanırsınız.
- **Raporzone modu** — aynı raporu firmanızın seçtiği maliyet kurallarıyla hesaplar; amacı, satılan malın gerçek maliyetini ve gerçek kârı göstermektir.

Okuma yolunuzu seçin: işletme sahibiyseniz Bölüm 2'deki karar rutinleri asıl değer olduğu yerdir; mali müşavirseniz 3.5'teki kurallar bölümü ve Muhasebeci notları sizi bekliyor; ekranı ilk kez açacaksanız Bölüm 3 sizi adım adım gezdirir. Kılavuzun sonundaki 30 günlük plan ile Rutin Kartı, hepsini takvime bağlar.

Muhasebeci notu: Bu kılavuz bir muhasebe veya vergi rehberi değildir; yöntem tercihlerini ve dönem kapanışına dair kararları her zaman mali müşavirinizle birlikte alın. Rapor ile yasal defter mutabakatı, Mikro'da maliyetlendirme çalıştırmalarının yapılmış olmasına bağlıdır; kılavuzdaki mevzuat atıfları yayın tarihindeki durumu yansıtır.

Bu kılavuz hakkında iki not: metindeki işletme sahneleri temsili örneklerdir; tırnak içindeki ekran metinleri ise uygulamadan aynen alınmıştır — bu yüzden metinde "kâr", ekran adlarında "Kar" yazımını görürsünüz.

Bölüm 1 — Kârınızı sizden gizleyen dört körlük

Yıl sonunu düşünün. Mali müşaviriniz dönem kârını okuyor: rakam iyi. Peki o para nerede? Kasada değil. Bir kısmı depoda mal olarak duruyor, bir kısmı daha tahsil edilmedi, bir kısmı da yalnızca enflasyonun kâğıda yazdırdığı bir sayı. Kâğıttaki kâr ile cebinizde hissettiğiniz kâr arasındaki bu açığı, çoğu işletmede tek bir eksiklikten doğar: gerçek maliyet görünmüyordur.

Bu bölümde o açığı yaratan dört kör noktayı sırayla ele alacağız: kayıtların depoya uyuşmaması, ürün başına kârın bilinmemesi, bekleyen stokun sessiz maliyeti ve maliyet yönteminin görünmez etkisi. Bölümün sonunda dördünün aynı hikâyenin parçaları olduğunu göreceksiniz.

1.1 Kayıt körlüğü: defter başka söyler, depo başka

Bir hırdavat toptancısı düşünün. Sistem bir üründe 120 adet gösteriyor; depoya inildiğinde rafta 80 adet var. Kimse çalmadı, kimse ihmal etmedi: bir koli bölündü, bir iade eksik işlendi, iki kalem sevkiyatta birbirine karıştı. Bu sahne istisna sayılmaz ve hangi stok yazılımı kullanılırsa kullanılsın yaşanır; sorun yazılımda değil, fiziksel dünyanın dağınıklığındadır.

Ölçüldüğünde tablo çarpıcıdır: 37 mağazada 370.000 stok kaydını tek tek sayımla karşılaştıran akademik araştırmada kayıtların %65'i fiili stokla uyuşmadı^[1]. Umut veren taraf da ölçülmüştür: 1 milyon stok kalemini inceleyen bir çalışmada, kayıtlar düzeltildiğinde satışlar %4–8 arttı^[2] — doğru kayıt, doğru siparişi ve rafta bulunurluğu beraberinde getiriyor.

Bunun maliyet tarafındaki anlamı şudur: maliyet hesabına giren her rakam bu kayıtlardan türer. Miktar yanlışsa birim maliyet yanlış, birim maliyet yanlışsa ürün kârı yanlıştır. Maliyet raporu, stok kayıtlarınızın aynasıdır; bu kılavuz boyunca o aynanın nerede eğri olduğunu görmeyi ve düzeltmeyi konuşacağız.

1.2 Ürün körlüğü: toplam kâr bilinir, kârı kimin getirdiği bilinmez

İkinci körlük daha sinsidir, çünkü ortada yanlış bir rakam yoktur; sorulmamış bir soru vardır. Ürün yelpazenizde üç bin kalem olsun. Yıl sonunda toplam kârı biliyorsunuz. Peki bu kârı hangi ürünler getirdi, hangileri götürdü? Çoğu işletmede cevap sezgidir ve sezgi burada sistematik biçimde yanılır: en çok satan ürün, en çok kazandıran sanılır.

Ürün yelpazeleri üzerine yapılan analizler, tipik bir yelpazenin %15–20'sinin negatif katkıyla çalışabildiğini — satışın, ürüne düşen maliyeti karşılamadığını — gösteriyor^[3]; aynı kaynak, ürün bazında kârı izlemeye başlayan bir üreticinin sekiz çeyrekte brüt marjını %34 artırdığı bir örnek aktarır (tek işletmelik bir örnek — ölçü değil, yön gösterir). McKinsey'nin dağıtım sektörü bulgusu tabloyu tamamlar: ince marjlı ticaretle fiyatlama, en güçlü değer kaldıracıdır^[4]. Kaldıracın ön şartı ise nettir: ürün başına gerçek maliyeti görmeden hangi fiyata dokunacağınızı bilemezsiniz. Körlemesine zam iyi müşteriye kaçırır; körlemesine iskonto zararı derinleştirir.

Muhasebeci notu: "Negatif katkı", ürünün resmî defterlerde zarar yazdığı anlamına gelmez; satış fiyatının o ürüne düşen maliyeti karşılamadığını gösteren bir yönetim muhasebesi bulgusudur. Fiyat, iskonto ve ürün karması kararlarına girdi olarak okunmalı, dönem kârı hesabıyla karıştırılmamalıdır.

1.3 Bekleme körlüğü: rafta duran mal bedava beklemez

Dolu depo içimizi rahatlatır; mal, gözle görülür bir varlıktır. Ama o raflarda, hiçbir muhasebe fişine tek satır olarak yansımayan bir sayaç işler. Depo kirası, bağlanan paranın finansman yükü, sigorta, fire, modası geçen malın değer kaybı: hepsi ayrı kalemlere dağıldığı için hiçbir faturada "bekleme gideri" yazmaz. Görünmediği için de yok sanılır.

Oysa toplamı ölçülmüştür: stok taşıma (elde tutma) maliyeti, yıllık ortalama stok değerinin %20–30'una denk gelir^[5]. Somutlaştıralım: ortalama 1.000.000 ₺'lik stokla çalışan bir işletme, yalnızca beklemeden doğan maliyetlere yılda 200.000–300.000 ₺ katlanır; faizin sertleştiği dönemlerde bu aralığın alt sınırı bile iyimserdir. "Hangi mal kaç gündür bekliyor ve kaç lira bağlamış" sorusu bu yüzden maliyet raporunun doğal parçasıdır; raporun bekleme sütunları bu sayacı stok stok görünür kılar.

1.4 Yöntem körlüğü: aynı ticaret, iki farklı kâr

Son körlük en soyut, ama Türkiye koşullarında en pahalı olanıdır. İki işletme aynı malı aynı fiyattan alıp aynı fiyattan satsın; yıl sonunda biri diğerinden belirgin biçimde kârlı görünebilir. Fark ticarette değil, maliyetin hangi yöntemle hesaplandığındadır.

Enflasyon ortamında FIFO (ilk giren ilk çıkar), satılan malın maliyetine en eski — yani en ucuz — alırları yazar; maliyet düşük, kâğıt üzerindeki kâr yüksek görünür. Her alışla güncellenen ortalama maliyet ise dalgalanmayı yumuşatan bir orta yoldur^[6]. Bu tercih teknik bir ayrıntı sayılmaz: dönem kârını ve dolayısıyla vergi matrahını etkileyen stratejik bir karardır^[7]. Ancak resmî defterde yöntem tutarlılık ister, keyfi ve sık değiştirilemez; bu kılavuzda konuşacağımız seçim yalnız rapor görünümüdür. Üstelik zamanlama kritiktir: 7571 sayılı Kanun uyarınca 2025 hesap dönemi için enflasyon düzeltmesi uygulanmadı, 2026–2027 geçici vergi dönemlerinde de erteleme öngörülüyor^[8]. Defterler enflasyona göre düzeltilmiyorsa, kâğıt kârı ile gerçek kâr arasındaki açığı en kolay göreceğiniz yer yönetim raporudur; tek ürün ölçeğinde nasıl izleyeceğinizi Bölüm 3'te göreceksiniz.

Muhasebeci notu: Buradaki mevzuat atfı Temmuz 2026 itibarıyla günceldir; uygulama takvimi değişebilir, güncel durumu mutlaka mali müşavirinize danışın. Raporda seçtiğiniz maliyet görünümü yalnızca yönetim amaçlıdır; resmî defter kayıtlarını ve beyanları değiştirmez.

Dört körlüğü yan yana koyunca tek bir resim belirir. Kayıtlar eğriyse ürün kârı yanlış hesaplanır; ürün kârı bilinmiyorsa en güçlü kaldıraç olan fiyata dokunulamaz; bekleyen stok bu sırada kârı sessizce yer; yöntem tercihi de tabloya kendi filtresini ekler. Ortada dört ayrı sorun yok, tek bir eksiklik var: gerçek maliyeti görememek. İyi haber, bunun kader olmamasıdır: ihtiyacınız olan veri, Mikro'da her gün işlediğiniz hareket kayıtlarında zaten duruyor. Bölüm 2'de bu görünürlüğü karar masasına oturtacağız.

Bölüm 2 — Altı soru: raporu karara bağlayan rutinler

Bu bölüm, raporu işletmenizin karar rutinine bağlayan altı alışkanlığı anlatır. Her birini, işletmenize düzenli olarak soracağınız bir soru gibi düşünün. Hiçbiri diğerine muhtaç değildir; yarın sabah yalnızca birini uygulasanız bile fark yaratır. Altısı birlikte ise rakamla yönetilen bir işletmenin haftalık ritmini oluşturur. (Bu bölümde ekrandan söz ederken kısa tarifler vereceğiz; ekranın tam turu Bölüm 3'tedir.)

2.1 Birinci soru: Zararına mı satıyorum?

Bir yapı market tedarikçisi düşünün. Son altı ayda üç tedarikçisi art arda zam geçmiş, ama satış ekibi hâlâ kış başında basılan fiyat listesinden çalışıyor. Kimse kötü niyetli değil; sadece kimse tek tek ürünlere bakmıyor. Bölüm 1.2'deki ürün körlüğü tam olarak budur ve panzehiri bu rutindir.

Hikâyenin kırılma anı, birinin bir sabah raporu açıp ekranın üst şeridindeki beş özet kartından biri olan **Zarar Satış** kartında sıfır yerine bir sayı gördüğü andır. Kart fazla konuşmaz: maliyetinin altında satılan stok sayısı ve toplam zarar. Gerisi kendiliğinden gelir. Başlıktaki Görünüm anahtarını Özet'e çevirin; açılan özet ekranındaki **En Büyük Zarar Satışları** listesi, en üstten başlanacak sırayı verir. Her stokta üç ihtimalle karşılaşsınız: fiyat listesi maliyetin gerisinde kalmıştır, bilinçli bir kampanyadır, ya da maliyet kaydında bir sorun vardır. Birincisinin cevabı bugün güncellenen bir fiyattır; ikincisinininki, kampanyanın sınırını ve süresini yazılı hâle getirmek; üçüncüsününki, ürünün satırına tıklayınca açılan detaydaki **Maliyet Analizi** sekmesi. Fiyatlama, kârlılık üzerindeki en güçlü kaldıraçtır^[4]; bu kısa bakış, o kaldıraç elinizden kaymamasını sağlar. İşe yaradığını şuradan anlarsınız: birkaç hafta sonra kartta yalnızca bilinçli kampanyalarınız kalır.

Muhasebeci notu: Maliyetin altında satış tespit edilince fiyat düzeltmesi ticari bir karardır; ancak süreklilik arz eden ya da ilişkili kişilere yapılan maliyet altı satışların KDV ve emsal bedel (VUK 267) boyutu vardır. Bu tür satışların izahını mali müşavirinizle birlikte hazırlayın.

Zararına satış felaket değildir; haberiniz olmayan zararına satış felakettir.

2.2 İkinci soru: Param rafta mı uyuyor?

İki ortaklı bir gıda toptancısında sahne tanıdıktır: depo ağzına kadar dolu, kasa boş. Ortaklardan biri masaya vurur: para nerede. Para oradadır — raflarda, iki yıldır dönmeyen kolilerde — ve orada dururken Bölüm 1.3'teki bekleme sayacı işlemektedir.

O masaya raporla oturulsaydı konuşma başka akardı. Özet ekranında iki liste tam bu tartışma için durur: **Kalan Değer Yoğunlaşması** paranın hangi ürünlerde toplandığını söyler; **En Uzun Bekleyen Stoklar**, hangi kolilerin aylardır yerinden kıpırdamadığını. İkisinin kesiştiği ürünler, paranın nerede olduğu sorusunun ürün ürün cevabıdır ve tartışmayı suçlamadan karara çevirir. Çeyrekte bir, sakın bir saatte bu iki listeyi yan yana okuyun; her kalem için üç yol vardır: eritme fiyatıyla nakde çevirmek, tedarikçiyle iade veya takas konuşmak, ya da — en kalıcısı — o ürünün alım miktarını değiştirmek. Kazandığınızı bir sonraki çeyrek söyler: aynı liste kısalmış, **Kalan Değer** kartı dönen ürünlere doğru dengelenmiştir.

Muhasebeci notu: Uzun bekleyen ya da değeri düşen mal için eritme fiyatı tek yol değildir; VUK 278 kapsamında kıymeti düşen emtia ve takdir komisyonu yolu da vardır. Eritme kararından önce belgeleme ve değerlendirme seçeneğini mali müşavirinizle konuşun.

2.3 Üçüncü soru: Kârım gerçek mi, yöntemin gölgesi mi?

Birinci bölümün yıl sonu masasına dönelim: aynı defter, iki farklı kâr rakamı — ve ikisi de doğru olabilir, çünkü kâr yalnız alış ve satışa değil, maliyetin hangi kuralla hesaplandığına da bağlıdır. Basit bir örnekle görelim:

Tarih	Hareket	Miktar	Birim fiyat	Tutar
Ocak	Alış	100 adet	100 ₺	10.000 ₺
Mart	Alış	100 adet	140 ₺	14.000 ₺
Nisan	Satış	120 adet	160 ₺	19.200 ₺

FIFO'da satılan 120 adedin maliyeti önce Ocak alışından yazılır: 100 adet 100 ₺'den, 20 adet 140 ₺'den. Hareketli ortalama ise Mart alışından sonra eldeki 200 adedin ortalaması 120 ₺'dir; 120 adet bu maliyetle hesaplanır. Sonuç:

	FIFO	Hareketli ortalama
Satış geliri	19.200 ₺	19.200 ₺
Satılan malın maliyeti	12.800 ₺	14.400 ₺
Kâr	6.400 ₺	4.800 ₺

Aynı mal, aynı satış; kâr farkı 1.600 ₺, yani satışın yaklaşık %8'i. Bu fark ticaretten değil, yalnızca yöntemden gelir. Fiyatlar yükselirken bu bir tesadüf de değildir: FIFO, eski ve ucuz maliyetleri öne yazdığı için enflasyon dönemlerinde sistematik olarak daha yüksek bir kâğıt kârı gösterir^[6]; malın bugünkü yerine koyma maliyetini karşılamayan bir kâr. Rapor sizi tek yönleme mahkûm etmez: modu ekrandaki sekmeden seçersiniz; Raporzone modunun hangi yöntemle hesaplayacağını ise başlıktaki Kurallar düğmesiyle açılan pencerede belirlersiniz. İki sekme arasında bir kez gidip gelmek, kârınızın ne kadarının ticaret, ne kadarının yöntem olduğunu ilk kez çıplak gözle gösterir.

Muhasebeci notu: Buradaki karşılaştırma yönetim bakışı içindir; resmî defterlerde maliyet yöntemi süreklilik ister ve değişikliğin vergisel sonuçları vardır. Yöntem tercihini mutlaka mali müşavirinizle birlikte değerlendirin.

Kâr rakamını, yanına yöntemini yazmadan okumayın.

2.4 Dördüncü soru: Defter sahayla aynı mı?

Bir elektrik malzemesi bayisinde mal sabah gelir, öğlen satılır; irsaliye akşam girilir. O birkaç saatte sistemde stok eksiye düşmüştür. Bu, hangi stok yazılımı kullanılırsa kullanılsın yaşanan, sektörün ortak gerçeğidir; sorun düşmesi değil, görmezden gelinmesidir. Eksi stoktayken yapılan sevkiyat o anda eldeki bilgiyle maliyetlenir, kayıt sonradan tamamlanınca yeniden değerlendirilir; marjınız da dönemden döneme

sebepsizce savrulur gibi görünür^{[9][10]}. Patron o ay "kârımız neden düştü" diye toplantı yapar; cevap ticarete değil, kayıt sırasındadır.

O toplantıya raporla girilseydi cevap beş dakika sürerdi. Şüphelenilen ürünün satırına tıklanır; **Maliyet Analizi** sekmesi hareketleri satır satır döker ve gerekiyorsa durumu açıkça söyler: "N kez stok eksiye düştü" — nedeni de yanında: satış mı, sayım mı, iade mı, transfer mi. Rutin ikili ve nettir: önce sayım ve iade kayıtlarını düzeltin; uyarıların çoğu burada kapanır. Düzeltmeye rağmen uyarısı kalkmayan stok varsa, o stokun maliyet rakamına ihtiyatla yaklaşın ve fiyat kararını bir sonraki düzeltmeye kadar erteleyin. Başarının ölçüsü basittir: uyarı sayısı ay ay düşer, marjınızdaki açıklanamayan dalgalanma onunla birlikte durulur.

Muhasebeci notu: Eksi stok yalnız maliyeti bozan bir kayıt sorunu değildir; kaydi envanter dengesinde belgesiz satış ya da alış karinesi olarak da okunur ve incelemede izah ister. Uyarıları düzenli kapatmak, aynı zamanda vergisel risk yönetimidir.

Eksiye düşen stok suç değil sinyaldir; bakılmayan sinyal maliyete dönüşür.

2.5 Beşinci soru: Vade, kârımdan ne götürüyor?

Bir ambalaj toptancısı %32 marjla çalışır ve kendini iyi hisseder. Ama satışlarının çoğu 60 gün vadeli; parayı iki ay sonra görür. O iki ay boyunca malı yeniden koymak, çekleri döndürmek, gerekirse krediye başvurmak onun sırtındadır. Vadeli satış, peşin satışla aynı satış değildir: bekleme bir finansman maliyeti taşır ve bu maliyetin kaynağı bellidir: piyasa faizi ile tahsilat riski^[12]. Rakamla görelim; yıllık ticari finansman maliyetini %50 alalım (yüksek faiz döneminde gerçekçi bir seviye):

	Peşin satış	60 gün vadeli
Satış tutarı	100.000 ₺	100.000 ₺
Kâr (%32 marj)	32.000 ₺	32.000 ₺
Vadenin finansman yükü ($60/365 \times \%50$)	—	≈ 8.200 ₺
Vade düzeltmeli kâr	32.000 ₺ (%32)	≈ 23.800 ₺ (%24)

%32 görünen marj, 60 günün finansman yüküyle fiilen %24'e iner; uluslararası kanal analizlerinde de benzer büyüklükte kayıplar raporlanmıştır^[11]. Bu hesabı elle yapmanız gerekmez: o toptancının %32'si ile %24'ü, raporun üst şeridinde yan yana duran iki karttır. **Kar (Maliyet Bazı)** ticari kârı söyler; yanındaki **Gerçek Kar (Vade Düzeltmeli)**, aynı kârı satış vadesinin finansman yükünü düşerek söyler. Kart bu hesabı basit faizle, firmanıza tanımlı yıllık vade oranıyla ve satışın vadesi üzerinden yapar: yukarıdaki tablonun otomatik hâli. Firmanıza tanımlı oran, Mikro'daki 014320 raporunda kullandığınız yıllık vade oranıdır; Raporzone onu kendiliğinden uygular, ayrıca bir yere girmeniz gerekmez. Fark büyüdükçe kararlar netleşir: vadeli ve peşin fiyatı ayırtırmak, peşin ödemeye gerçek bir iskonto tanımlamak, vadesi en uzun müşterilerle oturup konuşmak.

Muhasebeci notu: Vade düzeltmesinde kullanılan oran, işletmenin fiilen katlandığı finansman maliyetini yansıtmalıdır. Nominal kredi faizi enflasyonu zaten içerir; ya nominal faizinizi esas alın ya da reel faiz + enflasyon — ikisini toplamayın. Oranı mali müşavirinizle dönemsel olarak gözden geçirin.

Peşin %28, altmış gün vadeli %32'den büyük olabilir.

2.6 Altıncı soru: Karar için ay sonunu mu bekliyorum?

Genel maliyet hesabı, doğası gereği bütün defteri tarayan ağır bir iştir; on binlerce stok, yüz binlerce hareket demektir. Bu ağırlık yüzünden çoğu işletmede maliyet raporu bir dönem sonu ritüeline dönüşür: ayda bir çalıştırılır, çıktısı alınır, toplantıda konuşulur; toplantı gününe kadar da fiyat, alım ve kampanya kararları rakamsız alınır. Zam eden tedarikçi sizin takviminize bakmaz.

Bu rapor tam defteri saniyeler içinde hesapladığı için o takvimi kırar: ayın 3'ünde de 23'ünde de aynı tazelikte açılır. Bunun değeri teknik değil, davranışsaldır: ağır rapor ancak hafiflediğinde alışkanlık olabilir. Rutin de bu yüzden altı rutinin en kısasıdır: haftanın sabit bir sabahı üstteki beş karta bakmak. Beş dakika. Değişen bir şey yoksa kapatırsınız; varsa, kararı ay sonu toplantısına değil olayın olduğu haftaya almış olursunuz. Kazancı zamanla fark edilir: fiyat ve alım kararlarınız takvimden kopar, olaya bağlanır.

Altı sorunun ritmi

Bu altı soru aynı sıklıkta sorulmaz; her birinin kendi temposu vardır ve tempo, yükü hafifletir. Haftalık beş dakikalık bakış zemindir; zararına satış ve eksi stok uyarıları o bakışın içinde kendiliğinden yakalanır. Vade karşılaştırması ay sonu bir kez; ürün karması çeyrekte bir sakın bir oturum, yöntem tercihi ise yılda bir mali müşavirle teyit ister. Hangi soruya ne sıklıkla, nereden bakılacağını kılavuzun sonundaki **Rutin Kartı** tek sayfada toplar; yazdırıp panoya asmak için tasarlandı.

Bölüm 3 — İlk oturum: raporu birlikte açıyoruz

Bu bölümü bir özellik listesi gibi değil, ilk oturumunuz gibi okuyun. Raporu açmak için yan menüden **Raporlar → Finansal Raporlar → Genel Maliyet** yolunu izleyin; önümüzdeki yarım saatte ekranı yukarıdan aşağıya birlikte gezeceğiz. Bölümün sonunda yalnızca düğmeleri tanımış olmayacaksınız — kendi mallarınızdan biri hakkında, defterde kolay kolay görünmeyen ilk gerçek bulgunuzu da bulmuş olacaksınız.

3.1 Tanıdık bir başlık: iki mod, tek rapor

Yeni bir ekranda insan önce tanıdık bir şey arar; burada onu başlıkta bulursunuz: **Genel Maliyet ve Envanter Raporu** — Mikro'nuzdaki raporla aynı ad. Yanındaki küçük 014320 işaretinin üzerinde imleci bekletirseniz rapor kendini şöyle tanıtır: "Mikro'daki karşılığı: Genel Maliyet ve Envanter Raporu (014320). Mikro modu bu raporun birebir kopyasıdır; Raporzone modu aynı raporu firmanızın kurallarıyla hesaplar." İlk saniyenin öğrettiği tek şey de budur: yabancı bir ekrana değil, yıllardır bildiğiniz raporun yeni evine bakıyorsunuz.

Genel Maliyet ve Envanter Raporu Mikro 014320 Mikro modu

42.595 stok

TOPLAM MALİYET ① ₺39.57M	KALAN DEĞER ① ₺48.02M	KAR (MALİYET BAZI) ① ₺16.63M	GERÇEK KAR (VADE DÜZELTMELİ) ① ₺7.01M	ZARAR SATIŞI ① 240 stok ₺-251.1K
------------------------------------	---------------------------------	--	---	---

Mikro modu Raporzone modu

Q Kod veya ürün adı ara... Tümü Tüm depolar Tarih: Bu Yıl

STOK KODU	ÜRÜN ADI	DÖNEM BAŞI MİKTAR	DÖNEM BAŞI VADESİ	TL DÖNEM BAŞI DEĞERİ	GİREN MİKTAR	TL GİREN DEĞER
STK-000080	TORNAVIDA BRONZ	0	01.01.2026	₺0,00	0	₺0,00
STK-000081	ANALOG POST-İT NOT PLASTİK	-2	01.01.2026	₺0,00	0	₺0,00
STK-000082	MINİ BARKOD ETİKETİ S	0	01.01.2026	₺0,00	0	₺0,00
STK-000083	KALİTELİ THERMAL RULO 100ML	8	01.01.2026	₺4.316,63	0	₺0,00
STK-000084	TÜKENMEZ KALEM - TURUNCU	5	01.01.2026	₺1.400,83	-1	-₺280,17
STK-000085	MOTOR YAĞI - BEYAZ	6	01.01.2026	₺2.189,78	0	₺0,00
STK-000086	VANTİLATÖR - KAHVERENGİ	0	01.01.2026	₺0,00	0	₺0,00
STK-000087	STANDART KARTON KUTU 5L	10	01.01.2026	₺4.775,40	0	₺0,00
STK-000088	VERNİK S	0	01.01.2026	₺0,00	0	₺0,00
STK-000089	SÜPER POST-İT NOT PİRİNÇ	13	01.01.2026	₺8.861,69	0	₺0,00
STK-000090	ÇAMAŞIR SUYU DERİ	0	01.01.2026	₺0,00	0	₺0,00
STK-000091	AYDINLATMA ARMATÜRÜ - GRİ	0	01.01.2026	₺0,00	0	₺0,00
STK-000092	GÜÇLÜ MOTOR YAĞI 18W	2	01.01.2026	₺1.721,42	0	₺0,00
STK-000093	İŞ TULUMU 120X180	6	01.01.2026	₺2.899,35	0	₺0,00
STK-000094	DISK TAŞ M	0	01.01.2026	₺0,00	0	₺0,00
STK-000095	MAKSİ ALÜMİNYUM FOLYO - MAVİ	-1	01.01.2026	₺0,00	0	₺0,00

Başlık satırı: rapor adı, Mikro 014320 çipi ve Mikro modu / Raporzone modu sekmeleri.

Başlığın altındaki iki sekme bu ikiliği taşır. Mikro modu defterinizin dilini konuşur: birebir kopya, mutabakat için. Raporzone modu aynı rakamları firmanızın kurallarıyla yeniden hesaplar: gerçek maliyet, karar için. İkisi aynı veriye bakar; ayrıştıkları tek şey kurallardır ve bu kılavuz boyunca ikisini yan yana okumayı öğreneceksiniz.

Muhasebeci notu: Dönem sonu mutabakatı, denetim ya da defter karşılaştırması söz konusuysa Mikro modunda kalın; bu mod Mikro'daki 014320 raporunun kopyasıdır (bugün FIFO hesap şekli için doğrulanmıştır). Raporzone modu karar vermek içindir, mutabakat için değil.

İlk dakikanızı buna ayırın: iki sekme arasında bir kez gidip gelin, aynı satırların nasıl değiştiğini izleyin. Sonra **Raporzone modu** sekmesinde kalın — oturumun geri kalanını bu modda yürüteceğiz.

3.2 Beş kart, beş cümle: raporun özeti

Ekranın üst şeridinde beş özet kartı durur. Bunlar, işletmenin o günkü hâlini anlatan beş cümledir; her biri Bölüm 2'deki soruların birine karşılık gelir. İlk oturumda beşini bir kez bilerek okuyun; sonrasında köşelerindeki *i* işareti, unuttuğunuz her an aynı açıklamayı yerinde gösterir:

Raporzone

YAPAY ZEKÂ

AI Studio

ÇALIŞMA ALANI

Anasayfa

Gün Sonu

Cari Hesaplar

Ürünler & Hizmetler

FINANS

Faturalar

Nakit Hareketleri

Bankalar & Kasalar

Masraflar & Giderler (Genel)

Masraf Bütçesi

RAPORLAR

Finansal Raporlar

Aylık Nakit Akışı

Likidite & Riskler

Kredi Ödemeleri

Vade Analizi - Tahsilatlar

Vade Analizi - Ödemeler

Genel Maliyet

Haritalar

CRM

CRM

OTOMASYON

İş Akışları

Bağlı - MikroDesktop_RZ2026

Test User

test@test.com

Çalışma Alanı > Genel Maliyet

Q Sayfa ara...

K

Genel Maliyet ve Envanter Raporu

Mikro 014320

Raporzone modu - hareketli ortalama

42.595 stok

TOPLAM MALİYET ①

₺48.64M

Mikro: ₺39.57M +23%

KALAN DEĞER ①

₺30.12M

Mikro: ₺48.02M +37%

KAR (MALİYET BAZI) ①

₺7.56M

Mikro: ₺16.63M +55%

GERÇEK KAR (VADE DÜZELTMELİ) ①

₺-5.94M

Mikro: ₺7.01M +185%

ZARAR SATIŞI ①

274 stok

₺-5.18M

Mikro modu

Raporzone modu

Q Kod veya ürün adı ara...

Tümü

Tüm depolar

Tarih: Bu Yıl

STOK KODU	ÜRÜN ADI	FARK	DÖNEM BAŞI MİKTAR	DÖNEM BAŞI VADESİ	TL DÖNEM BAŞI DEĞERİ	GİREN MİKTAR	TL Gİ
STK-000002	ATAÇ - KIRMIZI	—	0	01.01.2026	₺0,00	-1	
STK-000003	PREMIUM ALÜMİNYUM FOLYO - KAHVE	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000004	SÜPER MOTOR - BEYAZ	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000005	KOMPLE ÇEKİÇ - KIRMIZI	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000011	FİŞ DERİ	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000014	EKO SU TERAZİSİ 18W	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000016	BUTTON BATARYA S	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000020	ÇİFT TARAFLI BANT M	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000023	EKSTRA FAN XXL	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000024	ELEKTRİK MOTORU PVC	—	2	01.01.2026	₺455,19	0	
STK-000025	MOTOR YAĞI PVC	—	4	01.01.2026	₺598,46	0	
STK-000026	FLORESAN LAMBA 100ML	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000027	ELEKTRİKLİ ETİKET YAZICI - KAHVEREN	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000028	AA PİL - ANTRASİT	2 fark	-2	01.01.2026	₺1.789,94	0	
STK-000029	DISK TAŞ - GRİ	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	
STK-000030	DAYANIKLI ZİMPARA KAĞIDI 500MM	—	0	01.01.2026	₺0,00	0	

Üstteki beş özet kartı — Raporzone modunda her kartın altında Mikro referans satırı görünür. Görüntüler temsili test verisiyledir; örnek veride vade yükü kârı aştığı için Gerçek Kar kartı eksidedir.

Kart	Ne söyler	Hangi karara bakar
Toplam Maliyet	"Dönemdeki tüm çıkışların toplam maliyeti. Filtrelerden etkilenmez — raporun tamamını özetler."	Dönemin büyüklüğü; satış hacminizin maliyet tarafı.
Kalan Değer	"Dönem sonunda depoda kalan malın toplam değeri."	Depoya bağlanmış para; stok devri ve nakit planı.
Kar (Maliyet Bazı)	"Satış gelirinden satılan malın maliyeti düşülerek hesaplanan kar."	Klasik ticari kâr; fiyatlama ve iskonto kararları.
Gerçek Kar (Vade Düzeltmeli)	"Kar, satış vadesinin finansman yükü düşülerek hesaplanır — firmanıza tanımlı yıllık vade oranı uygulanır."	Vadeli satışın görünmeyen bedeli; kime hangi vade (2.5'teki hesap).
Zarar Satışı	"Maliyetinin altında satılan stok sayısı ve toplam zarar tutarı."	Fiyat listesi hataları, eskiyen mal, kaçak iskonto.

Raporzone modundayken her kartın altında soluk bir "Mikro: ..." satırı görürsünüz: aynı kalemin Mikro karşılığı, tek bakışta yanınızda. Bu ilk oturumda özellikle Zarar Satışı kartına bakın — sıfır değilse, oturumun ilerleyen adımlarında izini süreceğiz.

Şeridin bir adım ötesi de var. Başlıktaki Görünüm anahtarı iki konumludur: Detaylı, birazdan ineceğimiz büyük tablodur; Özet ise raporun kuşbakışıdır: En Büyük Zarar Satışları, Kalan Değer Yoğunlaşması ve En Uzun Bekleyen Stoklar gibi hazır listeler tek ekranda durur. Bölüm 2'deki çeyreklik oturumlar bu ekranda yapılır. İlk oturumda bir kez çevirip görün, sonra Detaylı'ya dönün; yolumuz tablodan geçiyor.

3.3 İlk ürününüzü arayın

Şerit resmin bütünü veriyor; şimdi tek bir ürüne inme zamanı. Tablonun üstündeki arama kutusunda "Kod veya ürün adı ara..." yazar ve adı üstünde: stok kodunu da, ürünün adını da yazabilirsiniz. Büyük-küçük harf ya da Türkçe karakter derdi yoktur; "GOMLEK" yazsanız da gömleği bulur. Tabloda kodun hemen yanında Ürün Adı sütunu durur; kod ezberi olmayanlar içindir.

Yanıdaki süzgeçler ilk oturumda işinizi bölmesin; bilmeniz gereken üç dokunuş var: stok durumu (Stokta, Stok dışı, Tümü), depo seçimi ve tarih aralığı. Açılışta içinde bulunduğunuz yıl seçilidir; İlk Tarih ve Son Tarih ile istediğiniz döneme inersiniz. Filtrele dediğiniz anda rapor o çerçeveye oturur; gerisini şimdilik olduğu gibi bırakın.

Şimdi oturumun kilit hamlesi: kâr marjını ezbere bildiğiniz bir ürünü aratın. Bundan sonraki adımları o ürün üzerinden yürüyeceğiz — rakamın doğrusunu zaten bildiğiniz yerde, raporun size ne söylediğini tartmak en kolaydır.

3.4 Satırı okumak: tablo ve fark rozetleri

Bulduğunuz satır, ürünün bir yılını tek çizgide anlatır: dönem nasıl başladı, ne girdi, ne çıktı, geriye ne kaldı, arada ne kazanıldı. Soldan sağa okundukça ayrıntı artar (belge değerleri, maliyetler, iadeler, vade günleri) ve satır, en sağda vade düzeltmeli gerçek kârla biter. İlk oturumda otuz küsur sütunun hepsiyle tanışmaya çalışmayın; omurga bellidir: dönem başı → giren → çıkan → kalan → kâr. Sütun gruplarının tümü kılavuzun sonundaki ekte kısaca açıklanmıştır.

Raporzone

YAPAY ZEKÂ

AI Studio

ÇALIŞMA ALANI

Anasayfa

Gün Sonu

Cari Hesaplar

Ürünler & Hizmetler

FINANS

Faturalar

Nakit Hareketleri

Bankalar & Kasalar

Masraflar & Giderler (Genel)

Masraf Bütçesi

RAPORLAR

Finansal Raporlar

Aylık Nakit Akışı

Likidite & Riskler

Kredi Ödemeleri

Vade Analizi - Tahsilatlar

Vade Analizi - Ödemeler

Genel Maliyet

Haritalar

CRM

OTOMASYON

İş Akışları

Bağlı - MikroDesktop_RZ2026

Test User

Çalışma Alanı

Genel Maliyet

Q Sayfa ara...

Genel Maliyet ve Envanter Raporu

Mikro 014320

Raporzone modu - hareketli ortalama

42.595 stok

Kurallar

Detaylı

Özet

TOPLAM MALİYET ①

₺48.64M

Mikro: ₺39.57M -23%

KALAN DEĞER ①

₺30.12M

Mikro: ₺48.02M +37%

KAR (MALİYET BAZI) ①

₺7.56M

Mikro: ₺16.63M +55%

GERÇEK KAR (VADE DÜZELTMELİ) ①

₺-5.94M

Mikro: ₺7.01M +185%

ZARAR SATIŞI ①

274 stok

₺-5.18M

Mikro modu

Raporzone modu

Q Kod veya ürün adı ara...

TL

STOK KODU

ÜRÜN ADI

TL Dönem Başı Değeri

Raporzone

Mikro

TL Dönem Başı Değeri

TL Çıkan Değeri

TL Kalan Değeri

TL Çıkış Maliyeti

TL Çıkış Karı

TL Toplam Maliyet

TL Toplam Kar Maliyet Farkı

TL Çıkış Vadesindeki Maliyet

TL Gerçek Kar Maliyet Farkı

STK-000080

TORNAVİDA BRO

₺4.197,68

₺4.316,63

+3%

₺1.574,13

₺1.618,74

+3%

₺2.623,55

₺2.697,90

+3%

₺1.574,13

₺1.618,74

+3%

₺899,87

₺855,26

+5%

₺1.574,13

₺1.618,74

+3%

₺899,87

₺855,26

+5%

₺2.456,30

₺2.525,90

+3%

₺17,70

-₺51,90

-134%

STK-000081

ANALOG POST-İT

9 fark

8

01.01.2026

₺0,00

0

STK-000082

MINİ BARKOD ET

7 fark

5

01.01.2026

-₺523,71

0

STK-000083

KALİTELİ TERMAL RULO 100ML

8 fark

8

01.01.2026

₺4.197,68

0

STK-000084

TÜKENMEZ KALEM - TURUNCU

7 fark

5

01.01.2026

₺1.290,96

-1

STK-000085

MOTOR YAĞI - BEYAZ

—

6

01.01.2026

₺2.189,78

0

STK-000086

VANTİLATÖR - KAHVERENGİ

—

0

01.01.2026

₺0,00

0

STK-000087

STANDART KARTON KUTU SL

—

10

01.01.2026

₺4.775,40

0

STK-000088

VERNİK S

8 fark

0

01.01.2026

₺0,00

0

STK-000089

SÜPER POST-İT NOT PİRİNÇ

—

13

01.01.2026

₺8.861,69

0

STK-000090

ÇAMAŞIR SUYU DERİ

—

0

01.01.2026

₺0,00

0

STK-000091

AYDINLATMA ARMATÜRÜ - GRİ

—

0

01.01.2026

₺0,00

0

STK-000092

GÜÇLÜ MOTOR YAĞI 18W

—

2

01.01.2026

₺1.721,42

0

STK-000093

İŞ TULUMU 120X180

—

6

01.01.2026

₺2.899,35

0

STK-000094

DISK TAŞ M

—

0

01.01.2026

₺0,00

0

Fark kartı — satırdaki tüm farklı kalemler, Raporzone ve Mikro değerleriyle yan yana (temsili test verisi).

Raporzone modunda satırda küçük ▲/▼ rozetleri görürsünüz (rozetler, Kurallar penceresinin Mikro Karşılaştırması bölümündeki "Fark rozetleri" anahtarına bağlıdır; varsayılanı Göster'dir). Bir hücrede rozet varsa, o hücrenin değeri Mikro'nun aynı hücrelerinden farklı demektir; satır başındaki Fark sütunu da kaç hücrenin farklı olduğunu sayar. Buradaki incelik şu: fark bir hata değildir. Aynı ticari gerçeğe iki ayrı kural dünyasından bakılıyor ve rozet, hangi kuralın bu farkı doğurduğunu söylüyor. İmleci rozetin üzerinde bekletin: açıklama iki değeri ve aradaki farkı gösterir; en alt satır ise her zaman aynı kalıptadır; örneğin "'Eksi stok satışı' kuralına bağlı — Kurallar penceresinden değiştirilebilir". İki görünüm vardır: hücredeki rozete gelince o kalemin balonu açılır; satır başındaki fark çipine gelince, üstteki görseldeki gibi, satırın bütün farklarını toplayan fark kartı açılır. İlk oturumda tam olarak bunu yapın: ürününüzün satırındaki bir rozette durun, son satırı okuyun. O satır sizi bir sonraki adıma, kuralların kendisine yönlendiriyor.

3.5 Kuralları bir kez, birlikte ayarlayın: "Maliyet Kuralları" penceresi

Başlıktaki Kurallar düğmesi Maliyet Kuralları penceresini açar; ilk cümlesi işin ciddiyetini koyar: "Firmanıza göre saklanır; kaydedince rapor yeni kurallarla hesaplanır." Burada yapılan seçimler firmanın ortak kararıdır: bir kez verilir, rapor hep o kurallarla konuşur.

Maliyet Kuralları — her seçeneğin altında ne yaptığını söyleyen açıklama satırı bulunur.

Asıl konuşma beş sorunun etrafında döner; her sorunun iki cevabı vardır ve her cevap, ne yaptığını kendi cümlesiyle söyler. İki seçeneğin adında gördüğünüz "(Mikro kuralı)" etiketi, o seçeneğin Mikro'nun kendi raporunda uyguladığı kuralla örtüştüğünü belirtir; birebir uyum arayan firma için oradadır.

Maliyet yöntemi — "Satılan malın maliyeti hangi yöntemle hesaplanırsın?"

Hareketli ortalama — "Önerilen: her satış, o andaki güncel ortalama maliyetle fiyatlanır."

Ne zaman? Alış fiyatlarınız sık değişiyorsa ve kârı günün maliyetiyle görmek istiyorsanız; çoğu ticari işletmenin doğal tercihi.

FIFO — "Her satış, en eski alıştan başlayarak sırayla fiyatlanır."

Ne zaman? Malı alış sırasıyla erittiğiniz bir düzeniniz varsa ve kârı parti parti izlemek istiyorsanız.

Eksi stok satışı — "Stok eksideyken yapılan satışlar nasıl maliyetlensin?"

Farkların en sık doğduğu yer burasıdır: fatura maldan önce kesildiğinde stok bir anlığına eksiye düşer.

Son maliyet + işaretle — "Önerilen: stokta karşılığı olmayan satışa bilinen son maliyet yazılır; kar gerçekçi kalır ve satır işaretlenir."

Ne zaman? Fatura girişleriniz zaman zaman maldan sonra geliyorsa ve hiçbir satırda kârın şişkin görünmesini istemiyorsanız.

Maliyetsiz bekle (Mikro kuralı) — "Karşılıksız satışa maliyet yazılmaz; mal gelince gerçek fiyatla düzeltilir. Mal hiç gelmezse maliyet sıfır kalır — kar ciroya eşit görünür. FIFO yönteminde birebir, hareketli ortalama yaklaşıktır."

Ne zaman? Defterlerinizle ve Mikro'daki raporla aynı davranışı sürdürmek, düzeltmeyi mal geldiğinde görmek istiyorsanız.

Dönem başı değeri — "Yıl ortası raporlarda dönem başı hangi tarihte hesaplınsın?"

Gerçek dönem başı — "Önerilen: devir, rapor başlangıç tarihindeki gerçek stok değeriyle hesaplanır."

Ne zaman? Yıl içinde ay ya da çeyrek raporu alıyor ve devrin, raporun başladığı gündeki fiili stok değerini yansıtmayı istiyorsanız.

Mali yıl başı (Mikro kuralı) — "Devir mali yıl başında hesaplanır; yıl başı ile rapor başlangıcı arasındaki hareketler devire yansımaz."

Ne zaman? Mikro'daki raporla aynı devir rakamını görmek ve alışılmış karşılaştırma düzeninizi korumak istiyorsanız.

Fiyat farkı faturaları — "Fiyat farkı, stoktaki ve satılmış mal arasında nasıl dağılınsın?"

Oransal dağıt — "Önerilen: fiyat farkı, stoktaki ve satılmış mal arasında miktar oranıyla paylaşılır."

Ne zaman? Fiyat farkı faturası hem satılmış hem depodaki malı ilgilendiriyorsa ve dönem kârının payını adil almasını istiyorsanız.

Tamamı stoğa — "Fiyat farkının tamamı stok değerine yazılır."

Ne zaman? Fiyat farklarını satış kârına yansıtmayıp depo değerinde toplamayı tercih ediyorsanız.

Müşteri iadesi — "İade edilen mal stoğa hangi maliyetle geri girsin?"

Çıkış maliyetiyle — "Önerilen: iade edilen mal, satıldığı andaki maliyetle stoğa geri girer."

Ne zaman? İadenin, ait olduğu satışın kârını aynen geri almasını istiyorsanız — kâr satış bazında tutarlı kalır.

Güncel ortalama ile — "İade edilen mal, günün güncel ortalama maliyetiyle stoğa girer."

Ne zaman? İadeyi yeni bir giriş gibi görüp günün maliyetiyle değerlemek size daha doğru geliyorsa.

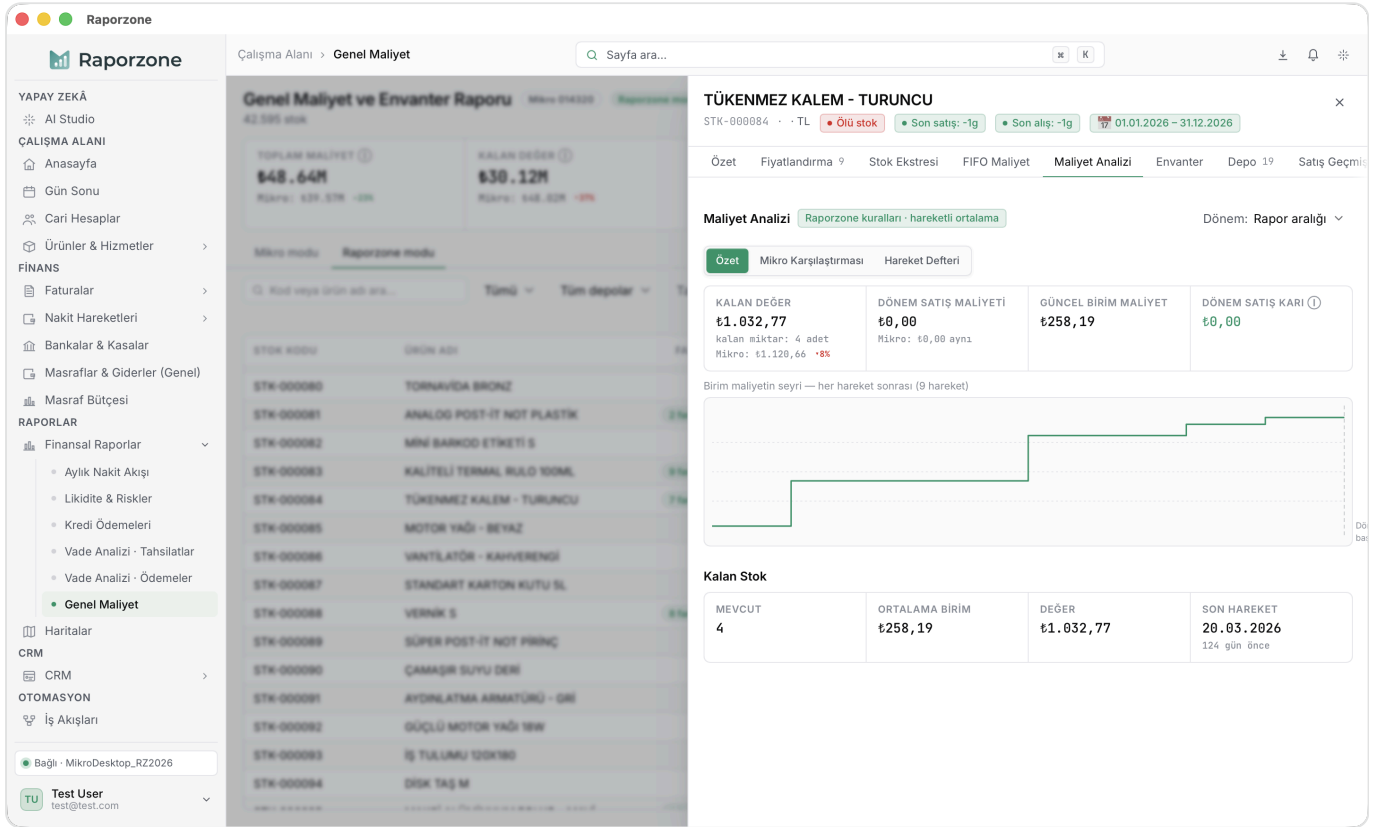
Pencerenin kalan iki bölümü kısa sürer. Mikro Karşılaştırması, fark rozetlerini açıp kapatan tek bir anahtardır; ilk oturumlarda açık bırakın, rozetler en iyi öğretmeninizdir. Mikro Modu bölümü ise bilgi verir: Mikro'nuzda tanımlı maliyet hesap şeklini gösterir (bugün birebir kopya FIFO için doğrulanmıştır; diğer hesap şekilleri talep üzerine açılacak). En altta üç düğme durur: Önerilenlere dön sizi güvenli

başlangıca getirir, Vazgeç hiçbir şeye dokunmadan çıkar, Kaydet firmanızın kurallarını kalıcı yapar. İlk oturumda pencereyi tanıyıp Vazgeç ile çıkın; Kaydet, mali müşavirinizle yapacağınız oturumun işidir.

Muhasebeci notu: Bu beş tercihin her biri kâr rakamınızı değiştirir. Kaydet'e basmadan önce pencereyi mali müşavirinizle birlikte açın; yarım saatlik tek bir konuşmadır ve bir kez yapılır — sonrasında rapor hep firmanızın diliyle konuşur.

3.6 Bir stokun hikâyesi: Maliyet Analizi

Kurallar penceresini tanıdınız; sıra oturumun asıl merak edilen kısmında. Tabloda ürününüzün satırına tıklayın: stok detayı açılır ve karşınıza **Maliyet Analizi** sekmesi çıkar: raporun "neden" katmanı. Daha rakamlara inmeden, sekmenin üstünde varsa iki sağlık uyarısı görürsünüz: "N kez stok eksiye düştü" (nedeni yanında: satış, sayım, iade ya da transfer) ve "N sıfır belgeli sayım" — tutarı sıfır girilmiş sayım fişleri; miktarı düzeltilmiş ama değeri söylenmemiş, maliyeti sessizce bozabilen kayıtlar. Bu iki satır, ürünün maliyet rakamına ne kadar güvenilebileceğinin özetidir.

Maliyet Analizi — Özet görünümü: kalan değer, dönem satış maliyeti, güncel birim maliyet, dönem satış kârı. Başlıktaki durum çipleri (Ölü stok, son satış/alış) stok kartının genel durumunu özetler.

Sekmenin üç görünümü, üç ayrı okura göre kurulmuştur. Özet, acelesi olanın görünümüdür — buradaki Özet, tek ürünün özetidir; 3.2'deki sayfa geneli Özet ekranıyla karıştırmayın. Dört kart taşır: Kalan Değer, Dönem Satış Maliyeti, Güncel Birim Maliyet ve Dönem Satış Karı: ürünün dönem karnesi. Mikro Karşılaştırması mali müşavirin görünümüdür: devirden toplam kâra sekiz kalem, Raporzone ve Mikro değerleriyle yan yana; farklı çıkan başka sütun varsa listeye eklenir, fark yoksa satırda "aynı" yazar. Mikro'nuz FIFO dışında bir hesap şekliyle çalışıyorsa burada bir de "doğrulanmadı" uyarısı belirir: karşılaştırmadaki Mikro değerleri FIFO kopyasından gelir ve raporunuzla birebir uyuşmayabilir — bu rakamları karara yaslamadan önce mali müşavirinize danışın.

Raporzone

Çalışma Alanı > Genel Maliyet

Genel Maliyet ve Envanter Raporu

42.595 stok

TOPLAM MALİYET: **₺48.64M** KALAN DEĞER: **₺30.12M**

Mikro modu Raporzone modu

STK ADI ÜRÜN ADI

STK-000080	TORNALIDA BRONZ
STK-000081	ANALOG POST-IT NOT PLASTİK
STK-000082	MINİ BARKOD ETKETİ S
STK-000083	KALİTELİ TERMAL RULO 100ML
STK-000084	TÜKENMEZ KALEM - TURUNCU
STK-000085	MOTOR YAĞI - BEYAZ
STK-000086	VANTİLATÖR - KAHVERENGİ
STK-000087	STANDART KARTON KUTU 5L
STK-000088	VERNEK S
STK-000089	SUPER POST-IT NOT FİRMİCİ
STK-000090	ÇAMAŞIR SUYU DEĞİ
STK-000091	AYDINLATMA ARMATÜRÜ - GRİ
STK-000092	GÜÇLÜ MOTOR YAĞI 18W
STK-000093	İÇ TULUMU 120X180
STK-000094	DISK TAŞ M

TÜKENMEZ KALEM - TURUNCU

STK-000084 · TL · **Ölü stok** · Son satış: -1g · Son alış: -1g · 01.01.2026 - 31.12.2026

Özet Fiyatlandırma Stok Ekstresi FIFO Maliyet Maliyet Analizi Envanter Depo 19 Satış Geçmiş

Maliyet Analizi Raporzone kuralları · hareketli ortalama

Dönem: Rapor aralığı

Özet Mikro Karşılaştırma Hareket Defteri

Hareket Defteri her hareketin uygulanan maliyeti ve satış kârı

TARİH	İŞLEM	MİKTAR	BELGE BİRİM	MALİYET BİRİM	MALİYET
20.03.2026	Tedarikçi iadesi	-1	₺1.228,45	₺258,19	₺258,19
— Dönem başı: üstteki hareketler dönem içi, alttakiler geçmiş —					
01.10.2025	Sayım	+1	₺280,17	₺280,17	₺280,17
29.08.2025	Sayım	+1	₺280,17	₺280,17	₺280,17
08.10.2024	Satış / Çıkış	-1	₺830,52	₺243,54	₺243,54
31.01.2024	Sayım	+2	₺280,17	₺280,17	₺560,33
20.01.2024	Satış / Çıkış	-1	₺794,68	₺206,92	₺206,92
27.09.2023	Sayım	-3	₺206,92	₺206,92	₺620,77
29.01.2023	Alış / Giriş	+2	₺280,17	₺280,17	₺560,33
20.01.2023	Açılış	+4	₺170,30	₺170,30	₺681,20

9 hareket · sayfa 1 / 1

Hareket Defteri — her hareketin uygulanan maliyeti, satış kârı ve kalan stoğu satır satır.

Hareket Defteri ise meraklının görünümüdür: ürünün yaşam öyküsü. Alışından satışına, iadesinden sayımına, fiyat farkından depo transferine her hareket tarih sırasıyla akar; her satırda o günün uygulanan maliyeti, satış kârı ve kalan stok yazar. Kimi satırda "eksi stok" çipi görürsünüz (o satış, stok eksideyken yapılmış), kimi satırda "düzeltme" çipi (maliyet, sonradan gelen malın gerçek fiyatıyla düzeltilmiş). İlk oturumun gerçek bulgusu çoğu zaman buradadır: ürününüzün defterini baştan sona bir kez okuyun ve kâr marjının neden ezberinizdekinden farklı çıktığını satırların içinde arayın. Cevap neredeyse her zaman oradadır.

3.7 Oturumu kapatırken: raporu yanınıza alın

Bulgunuz elinizde; şimdi onu masadan kaldırma zamanı. Başlığın sağındaki dışa aktarma düğmeleri raporu **Excel** ya da **CSV** olarak indirir; aynı düğmenin menüsündeki "Tüm raporu aktar" seçeneği, ekranda filtre daraltmış olsanız bile tam seti verir. Ürün Adı sütunu dosyaya dahildir. Dosyanın alt bilgisinde hangi kimlikle üretildiği yazar: "Raporzone modu · hareketli ortalama · kurallar: önerilen" gibi, ya da "Mikro modu (birebir kopya)". Böylece aylar sonra o dosyayı açan herkes, rakamların hangi kurallarla hesaplandığını tek satırdan okur.

Son adımınız şu olsun: dışa verdiğiniz dosyayı mali müşavirinize gönderin ve 3.5'teki kural konuşmasını bu dosya üzerinden yapın. İlk oturumunuz tamamlandı; ekran artık size ait.

Raporu hayata geçirmek: ilk 30 gün

Bir rapor, kurulduğu gün değil, alışkanlık hâline geldiği gün işe yarar. Aşağıdaki plan iddiasızdır: ilk ay günde beş dakikalık kısa bakışlar ve haftada bir uzun oturum; otuz gün sonunda ritim, Rutin Kartı'ndaki haftalık düzene oturur. Otuz günün sonunda hedef büyük bir dönüşüm değil, küçük ama kalıcı bir davranıştır: kararlardan önce rakama bakmak.

Hafta 1 — Tanışma ve mutabakat

Raporu Mikro moduyla açın ve ilk hafta hiçbir ayarı değiştirmeyin. Amaç yeni bir şey öğrenmek değil, güven tazelemektir: ay sonu rakamlarınızla raporun gösterdiklerini yan yana koyun. Sonra ekranı ekibinize gösterin: muhasebe sorumlusu, satıştan sorumlu kişi, varsa depo yetkilisi. Aynı ekrana birlikte bakma alışkanlığı ilk haftada kurulur. Bu hafta tek bir not defteri yeter: beklediğinizden farklı çıkan rakamları yazın; cevapları Hafta 2'ye bırakın.

Rakamlar birebir örtüşmezse panik yok — iki olağan nedeni vardır: Mikro'nuz FIFO dışında bir hesap şekliyle çalışıyordur (ekranda "doğrulanmadı" uyarısı görürsünüz; sınır "Dürüst sınırlar"da açıklıdır) ya da tarih/depo filtresi iki tarafta farklıdır. Örtüşmeyen rakamı not alın; çoğu, Hafta 2 oturumunda çözülür.

Hafta 2 — Kurallar oturumu

Mali müşavirinizle yarım saatlik bir oturum ayarlayın (takvim sarkarsa Hafta 3'e kayması plan bozmaz). Kurallar penceresini birlikte açın ve beş kuralın her birinin açıklamasını sesli okuyun — her seçeneğin ne yaptığı hemen altında yazar. Oturumun ana başlığı yöntem tercihidir: FIFO mu, hareketli ortalama mı sorusu, işletmenizin alım düzenine ve fiyat ortamına göre konuşulmalıdır. Kararlar netleşince Raporzone moduna geçin ve fark rozetlerini birlikte okuyun: hangi ürünlerde fark büyük, bu fark neyi anlatıyor. Birinci haftada biriktirdiğiniz soruların çoğu bu oturumda cevap bulur.

Muhasebeci notu: Kural tercihleri yalnızca bu raporun okumasını değiştirir; resmî defterler ve beyannameler Mikro kayıtlarından yürümeye devam eder. Bu yüzden oturumda çekinmeden deneyin: farklı bir yöntemin raporda nasıl görüldüğüne bakmak bedavadır, kazancı yöntem tartışmasını rakamla yapabilmektir.

Hafta 3 — İlk kazanım

Artık raporun karşılığını görme zamanı. Zarar Satışı kartıyla başlayın: kart sıfırdan büyükse listeyi açın, ürünleri fiyat listenizle karşılaştırın ve güncellenmesi gerekenleri bu hafta güncelleyin (liste uzunsa en büyük zarardan başlayın). İkinci iş, işaretli eksi stoklardır: sayım eksiği mi, girilmemiş irsaliye mi, iade mi; çoğu, on dakikalık bir kayıt düzeltmesiyle kapanır. İlk otuz günün en somut meyvesi genellikle bu haftadan çıkar: maliyetin altında satılan birkaç ürünün fiyatı düzelmiş, birkaç eksik kayıt temizlenmiştir.

Hafta 4 — Ritim

Son hafta yeni iş yok; kazanılanı takvime bağlamak var. İki kayıt yeterlidir: her hafta beş dakikalık bir bakış (üstteki beş kart, özellikle Zarar Satışı) ve her çeyrek, ürün karması için bir oturum (Özet ekranındaki yoğunlaşma ve bekleyenler listeleri birlikte okunur). Dışa aktarma düzeninizi de bu hafta kurun: ay sonunda kimin hangi dosyayı alacağı belli olsun. Bir sonraki sayfadaki Rutin Kartı bu ritmin tamamını tek tabloda toplar — yazdırın, panoya asın.

Rutin Kartı

Altı soru, tek sayfa. Yazdırın, panoya asın; raporu açan herkes aynı rutini izlesin.

Soru	Nereye bakılır	Sıklık	Sinyal	Kim
Beş kart ne diyor?	Üstteki beş özet kartı	Haftalık, 5 dk	Beklenmedik değişim gördüğünüz gün, karar günüdür	
Zararına mı satıyorum?	Zarar Satışı kartı + Özet ekranındaki zarar listesi	Haftalık	Sıfırdan büyükse fiyat listesine bakın	
Defter sahayla aynı mı?	Stok detayı → Maliyet Analizi (eksi stok işaretleri)	Haftalık	Yeni işaret varsa kaydı aynı hafta düzeltin	
Vade ne götürüyor?	Kar (Maliyet Bazı) ile Gerçek Kar kartları	Aylık	Aradaki fark büyüyorsa vade koşullarını gözden geçirin	
Param rafta mı uyuyor?	Özet ekranı: Kalan Değer Yoğunlaşması + En Uzun Bekleyenler	Çeyreklik	İki listede kesişen ürünlere eritme ya da sipariş kararı	
Kârım hangi yöntemle?	Kurallar penceresi (mali müşavirle)	Yılda bir	Fiyat ortamı değiştiyse yöntem tercihini teyit edin	

Kâğıttaki kâr ile kasadaki kâr aynı şey değildir. — Genel Maliyet ve Envanter Raporu · Raporzone (ayrıntılar: kılavuzun 2. ve 3. bölümleri; Kim sütununu kaleminizle doldurun).

Ek — Sütunlar ne anlatır?

Tablonun otuz küsur sütunu soldan sağa gruplar hâlinde akar. Aşağıdaki özet, "bu sütun neydi" sorusu için hızlı bir başvuru; tam sütun adlarını ekranda görürsünüz.

Sütun grubu	Ne anlatır
Stok Kodu · Ürün Adı	Satırın kimliği; kod yatay kaydırmada sabit kalır.
Fark (yalnız Raporzone modu)	Satırda Mikro'dan farklı kaç kalem olduğunu sayar; okunuşu 3.4'te.
Dönem başı (miktar · vade · değer)	Rapor aralığının başındaki devir: eldeki miktar ve değeri.
Giren / Çıkan (miktar · değer)	Dönem içindeki alışlar ve satışlar; iadeler kendi bloklarında ayrıca izlenir.
Kalan (miktar · değer)	Dönem sonunda depoda ne kaldı ve kaç lira ediyor.
Belge – Maliyet – Kâr blokları	Satışlar, müşteri iadeleri, tedarikçi iadeleri ve toplamalar için üçlü okuma: belge tutarı, uygulanan maliyet, aradaki kâr.
Vade günleri	Ortalama giriş ve çıkış vadeleri: malı kaç gün vadeyle alıp kaç gün vadeyle sattığınız.
Bekleme süreleri	Çıkan malın depoda ortalama ne kadar beklediği ve kalanın ne kadardır beklediği.
Vade düzeltmeli (en sağ)	Çıkış vadesine göre yeniden hesaplanan maliyet ve gerçek kâr farkı — 2.5'teki hesabın satır düzeyi.

Dürüst sınırlar

Bir rapora güven, sınırlarını bilmekle başlar. Bu raporun bugünkü sınırları şunlardır:

- **Birebir kopya yalnız Mikro modudur — ve bugün FIFO hesap şekli için doğrulanmıştır.** Mikro'nuz farklı bir hesap şekliyle çalışıyorsa rapor bunu saklamaz; ekranda "doğrulanmadı" uyarısı görürsünüz ve karşılaştırma rakamlarına ihtiyat payıyla yaklaşmanız istenir. Diğer hesap şekilleri talep üzerine doğrulanarak açılacaktır. Raporzone modunda tüm Mikro kurallarını seçerseniz bile sonuç birebir kopya olmaz; kopya isteyen Mikro modunu kullanır.
- **"Maliyetsiz bekle" hareketli ortalama da yaklaşıktır.** Seçeneğin kendi açıklaması bunu söyler: FIFO'da birebir, hareketli ortalama da yaklaşık sonuç verir.
- **Navlun ve masraf faturaları maliyete dağıtılmaz.** Bugün kurala bağlanan belge türü fiyat farkı faturalarıdır; nakliye ve diğer masrafların stok maliyetine dağıtımı raporun kapsamı dışındadır.
- **Bekleme gideri lira olarak hesaplanmaz.** Bekleme sütunları gün sayısını ve bağlanan değeri gösterir; stok taşıma (elde tutma) maliyetini (Bölüm 1.3'teki %20–30 bandı) bu değer üzerinden kendiniz yaklaşık hesaplayabilirsiniz.
- **Rapor defterleri değiştirmez.** Bu bir okuma ve analiz katmanıdır; hangi kuralı seçerseniz seçin, hiçbir tercih Mikro kayıtlarınıza yazılmaz. Defterleriniz, beyannameleriniz ve resmî kayıtlarınız olduğu gibi kalır.

Son söz

Bu kılavuzun hedefi tek bir alışkanlık: kararlardan önce rakama bakmak. Fiyat, sipariş, vade ve ürün karması — dördü de aynı ekrandan, aynı beş dakikalık bakışla beslenir. Toplantılarda "bence" yerine "rapora göre" denmeye başladığı gün, kılavuz işini bitirmiş demektir. İlk beş dakikayı yarın sabaha koyun.

Kaynakça

1. DeHoratius, N. & Raman, A., "Inventory Record Inaccuracy: An Empirical Analysis", Management Science 54(4), 2008 — pubsonline.informs.org/doi/10.1287/mnsc.1070.0789
2. ECR Retail Loss, "Measuring the Sales Impact of Improving Inventory Records" — ecrloss.com/research-paper/improving-inventory-records/
3. Umbrex, "Gross Margin by Product Analysis" — umbrex.com/resources/company-analysis/product-management/gross-margin-by-product/ · CFO Pro Analytics, "Rolling SKU Profitability Model" — cfoproanalytics.com
4. McKinsey & Company, "Pricing: Distributors' most powerful value-creation lever" — mckinsey.com/capabilities/growth-marketing-and-sales/our-insights/pricing-distributors-most-powerful-value-creation-lever
5. NetSuite, "Inventory Carrying Costs" (Institute for Supply Management verisiyle) — netsuite.com/portal/resource/articles/inventory-management/inventory-carrying-costs.shtml
6. Lumen Learning, "Effects of Choosing Different Inventory Methods" — courses.lumenlearning.com/suny-finaccounting/chapter/effects-of-inventory-method-on-the-financial-statement/
7. MuhasebeTR, "TFRS/TMS'ye Göre Stokların Değerlemesi" — muhasebetr.com/yazarlarimiz/ecefilat/004/
8. PwC Türkiye, "Enflasyon Düzeltmesi Uygulamasını Erteleyen 7571 Sayılı Kanun" — [pwc.com.tr](https://www.pwc.com.tr) · VUK Genel Tebliği Sıra No: 587 (24.12.2025)
9. Blue Link ERP, "Negative Inventory — an ERP Software Anomaly?" — bluelinkerp.com/blog/negative-inventory-an-erp-software-anomaly/
10. Racklify, "Negative Inventory: Causes & Business Impact" — racklify.com
11. MarginCOS, "The Hidden Cost of Trade Credit" — margincos.com/blog/hidden-cost-trade-credit
12. İşbaşı, "Vade Farkı Nedir? Nasıl Hesaplanır?" — isbasi.com/blog/vade-farki-nedir-vade-farki-hesaplama-nasil-yapilir

Bağlantılar yayın tarihinde (Temmuz 2026) erişilebilir durumdaydı. Rapor ekranındaki açıklama metinleri Raporzone uygulamasının güncel sürümünden aynen alınmıştır; işletme sahneleri temsili örneklerdir. Bölüm 2.5'teki finansman hesabı basitleştirilmiş bir örnektir; kendi oranınızı mali müşavirinizle belirleyin.